

DOMOLJUB

ŠTEV. 34.

V LJUBLJANI, DNE 23. AVGUSTA 1935

LETO 46.

Cena 18 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«; naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549

Telefon uprave: 2992

Naša Delavska zbornica Misli ob razpisanih volitvah

Minister za socialno politiko je s 16. avg. 1933 razpisal volitve v Delavske zbornice v Ljubljani, Zagrebu, Splitu, Novem Sadu in v Beogradu z izrečno določbo, da se morajo izvršiti najkasneje v drugi polovici letošnjega oktobra. Ker so Delavske zbornice kot razredne (stanovske) zastopnice delavcev in nameščencev povojni uspeh delavstva v naši državi, in ker se na drugi strani kmetje že toliko let brezuspešno bore za ustanovitev toli potrebnih Kmetijskih zbornic, ne bo odveč, ako si s tem člankom nekoliko ogledamo ustroj Delavske zbornice za Slovenijo, osobito, ker ima volivno pravico vanjo mnogo delavcev in delavk na deželi, ki razum »Domoljuba« ne čitajo drugih listov, zlasti ne delavskih.

Delavske zbornice je oživil zakon o zaščiti delavcev iz leta 1921., ki jih opredeljuje za »razredne zastopnice delavcev in nameščencev na odrejenem področju«, in obsega tako ljubljanska zbornica celo združeno Slovenijo. Njih glavna naloga je varstvo vseh delavskih interesov, in so delavske zbornice do danes osobito v socialni zakonodaji delavske zbornice do danes osobito v socialni zakonodaji delavstvu materialno ogromno koristile. — Finančni temelj daje Delavskim zbornicam zakon o zavarovanju delavcev, ker organi delavskega bolniškega in nezgodnega zavarovanja pobirajo od predpisov premij za bolniško zavarovanje 5% prispevek za zbornice. Tega denarja se je v času ugodnih razmer nabralo v Sloveniji letno do 2.400.000 Din. Gospodarska kriza je seve prizadela tudi delavske zbornice in bodo n. pr. letošnji dohodki padli pod 2.000.000 ali za približno 25 odstotkov, za kolikor je pač tudi brezposelnost večja od prejšnjih let.

Člani in volivci Delavskih zbornic so vsi delavci, delavke in nameščenci, ki so bolniško zavarovani in ki plačujejo 5% pribitek za zbornice. Z drugimi besedami se to pravi: Kdor je star 18 let ter je bolniško zavarovan bodisi pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev, Bratovski skladnici, Trgovskemu bolniškemu podpornemu društvu ali pri »Merkurju«, ta je že sam po sebi član zbornice ter njen volivec. Takih delavcev in nameščencev je v Sloveniji celo danes ob vseoplošni gospodarski krizi 80.000! — Volitve v Delavsko zbornico torej nikakor niso malenkost, in je prav, da se zanje zanima tudi slovenska kmetijska in splošna javnost.

Troje je v glavnem organizacij, ki se bodo ob teh volitvah potegovala za zaupanje 80.000 delavskih volivcev in volivk. In sicer: 1. Jugoslovanska strokovna zveza kot osrednja organizacija krščanskega delavstva, ustanovljena že leta 1894. po dr. Jan. Ev. Kreku, Jožetu Gostinčarju in tovariših; 2. Strokovna komisija za Slovenijo, organizacija slovenske socialne demokracije ali desničarskih Marksistov; 3. Narodna strokovna zveza, organizacija takozvanega narodnega delavstva, imenovana v delavskem žargonu tudi rumena ali žolta. Levičarski Marksisti (komunisti) ne morejo nastopiti, ker so bili njihovi sindikati kot izrazito revolucionarni po določbah zakona o zaščiti države oblasti razpuščeni.

V zgodnji jeseni bo tedaj Slovenija doživela živahen volivni boj za Delavske zbornice. Bi-li ne bilo prav, ako bi kmetijske mese ob tej priliki mislile nekoliko na — Kmetijske zbornice? Ko sem jeseni 1928 razkazoval nekaterim bivšim oblastnim poslanca SIS prostore v veličastni stavbi palače Delavske zbornice na Miklošičevi cesti v Ljubljani, je

oden kmetijskih poslancev ves žalosten in globoko potrt vzdihnil: »Ah, kdaj neki bomo mi kmetje prišli do svoje zbornice in palače? — »Poglejte«, sem dejal. »Nič lažjega kot to. Najboljše plačan delavec prispeva za svojo zbornico mesečno največ 3 Din, drugi sorazmerno manj. Kmetov pa je več kot delavcev. En majhen zakon je potreben, ki bo kmetom naložil nezaten prispevek za Kmetijsko zbornico, in, prijatelji, v dveh letih imate v Ljubljani palačo vseh palač, v njej pa strokovno delo za zaščito kmetijskih interesov in za napredek na beraško palico spravljene kmetijskega stanule«

Mož je molčal. Molči tudi čas že polnih 5 let. Reva, ki danes vsepovsod tare kmeta, pa kriči, kriči. In vendar: ne izgubiti upa in poguma! Enkrat pa bo beseda vendarle meso postala in bodo kmetje prišli do svoje zbornice. A eno je potrebno: noč in dan misliti na to perečo nujnost. Misliti v sreči in nesreči, v bedi in v blagostanju. Delavci so svoje zbornice dosegli po 30-letnem težkem javnem boju. Naj tak boj začno tudi kmetje. Seveda, zlahka ne bo šlo. Tudi tu drže znane besede: »V trudu in znoju, domu gradimo slavo in čast!«
France Žužek.

Mir v kmetijski hiši

Mnogi kmetijski stariši se pritožujejo nad doraščajočo mladino, češ, da jim ni pokorna in jim ne izkazuje dolžnega spoštovanja. Temu je vzrok ta, da so tudi že na kmete prodrli pogubni nazori o svobodi mladine in našli v srcih mladih fantov in deklet močen odziv. In vendar ne more nobena revolucija in noben politični nazor nadomestiti dobre vzgoje in njenega blagodejnega vpliva na otroke. Kdor ljubi stariše, ljubi Boga, ker stariši so namestniki božji.

Vsak lahko vidi, kolike žrtve doprinašajo kmetijski stariši za vzgojo svojih otrok. Zato je tem žalostnejše, če mladina žali osivele očete in zasmehuje od dela sključene matere. Večkrat uničijo preroki svobodomiselstva z eno samo besedo ves trud dolgoletne vzgoje starišev. Ti brezvestneži jemljejo mladim srcem čut za pokorščino do starišev. Srečno in zadovoljno življenje pa je možno v kmetijski družini le takrat, če vlada v njej globoka vernost in spoštovanje do starišev.

Najtežji čas za kmeta so njegova stara leta. Že danes pričakuje s skrbjo onega dne, ko se bo moral umakniti otrokom. Navadno je namreč pogodba s katero prepuste stariši svojim otrokom posestvo, vir domačih razpr-

tij. Mnogokrat namreč tožijo stariši, da nosijo otroci z nevoljo bremena, katera so si izgovorili stariši za stara leta. Največkrat so teh sporov krivi otroci, ki so izgubili čut spoštovanja in hvaležnosti do starišev. Včasih pa so krivi stariši sami, ker so si izgovorili tako velik prevžitek, da otroci, ki so prejeli posestvo, ne morejo nositi njegovih bremen. Mnogo jeze in žalosti bi bilo prihranjene, če bi se upoštevalo tole: Vsaka prepodajna pogodba mora biti sestavljena tako, da se na eni strani zagotovi starišem dostojen prevžitek do smrti, na drugi strani pa, da je še vedno mogoče gospodariti na posestvu vključno bremenom, vključno na korist starišev. Kje naj kmet išče sveta pri tako važnem koraku, kot je prepodajanje zemljišča? V prvi vrsti pri svojih stanovskih organizacijah, potem pa tudi pri domačem župniku, ki je nesebičen svetovalec v vseh vprašanjih, ki tarejo kmeta. To pa radi tega, ker požro denarje advokati in notarji že pri posvetovanjih in pogajanjih med stariši in otroci, še predno se izvrši dejanski prepis.

Največkrat se pa šele po pisni prepodaji posestva pokažejo otroci v pravi luči. Kako žalostno je, če morajo stariši v varstvo svojih zapisanjih pravic klicati na pomoč so-

RAZGLED PO SVETU

Španski frasoni v zadregi

Silno pozornost je vzbudil nemški sporazum s Sv. stolico tudi v Španiji. Katoliško časopisje priobčuje besedilo nemškega konkordata pod velikimi naslovi: »Vrski redovi in kongregacije lahko svobodno ustanavljajo šole, »Država jamči Cerkvi nedotakljivost cerkvenih posestev« itd. Ta dejstva so seveda hudo poper za današnje špansko frasonstvo. Nemški konkordat je namreč hudo orožje v rokah španske opozicije za bližajoče se volitve v parlament.

V mnogih državah po svetu ima še Cerkve v šolskih vprašanjih veliko besedo. Naj navedemo izmed številnih samo Avstrijo, Bel-

gijo in v zadnjem času Nizozemsko, kjer vlada zasebne verske šole ne samo priznava in ščiti, ampak tudi plačuje.

In še to bi radi povedali: Skušnje uče, da verske šole vzgajajo najboljše državljane, zato se nam zdi več kot čudno, da je bil na zadnjem zborovanju slovenskih učiteljev v Ljubljani sprejet predlog o ukinjenju zasebnih verskih šol v naši državi. Ali si slovensko učitelstvo res ne upa drugače rešiti stanovske brezposelnosti kot na mehiški ali španski način? Dotične melode so za Cerkve, ki ji tudi ogromna večina slovenskega učitelstva še vedno pripada, skrajno krivične.

Japanec pase katoliške duše

Na vzhodu Karpatov v Bukovini, 4 ure železniške vožnje od glavnega mesta Černovic, leži mestce z imenom Viznice. V tem mestu je katoliški župnik Japonec, ki se piše Kaing-Ba.

Kako je ta mož prišel za katoliškega župnika v ta kraj? Čudna in zanimiva je njegova zgodovina. On sam jo rad pripoveduje. Ako ga kdo obišče v župnišču, kjer sam stane, se pred obiskovalcem pojavi mala živahna postava župnikova, izrazito mongolske oblike: črne, živahne oči, temno-rumena barva lica, majhen raven nos in kot oglje črni lasje. In župnik Kaing-Ba kaj rad pripoveduje obiskovalcu zgodbo svojega življenja.

Leta 1905, za časa rusko-japonske vojne, je bil v Mukden, znanem mestu v Mandžuriji. Njegov oče je bil knez, ki je imel svojo hišo na koncu mesta. V tej hiši je preko leta dni stanoval neki ruski oficir s svojo ženo. Ko je ta oficir z ženo odpotoval v Rusijo, je 3 leta stari Kaing-Ba bežal za njim na kolodvor. Eden ruskih vojakov je mladega Japončka vzel na roke ter ga potem izročil omenjenemu ruskemu častniku. S tem častnikom in njegovo ženo, ki nista imela otrok, je mladi Kaing-Ba prišel v Rusijo, najprej v Mohilev, potem v Kamenec-Podolski, kjer se je začel za njega zanimati princ Ohika, ki je bil iz Besarabije ter je imel neko Poljakinjo za ženo.

Po posredovanju katoliškega župnika dok-

torja Mankovskega, ki je potem postal nadškof, je Kaing-Ba prišel v katoliški zavod v Krakovu. Ko je bil star 10 let, je bil krščen in dobil ime Josip. V Krakovu je študiral gimnazijo in bogoslovje in bil posvečen za katoliškega duhovnika. Poleg poljščine se je tudi priučil francoščine, angleščine in nemščine. Svoj japonski jezik pa je popolnoma pozabil. O svojih starših in bratih ni nikdar več ničesar slišal. Tako Japonec iz Mandžurije pase katoliške duše v Bukovini.

Italija

To in ono. Pri Mahničih v občini St. Vid nad Vipavo so našli umorjenega 30-letnega Leopolda Mahoričiča. — Vlak je povozil Alojzija Turka v Volčji Dragi. — Na zastrupljenju je umrl 23-letni Ivan Hollan iz Škedenja pri Trstu. — 20.000 lir za fašistične kolonije (potujočevalnice) je daroval Tržačan Enrico Paolo Salem (žid!).

Avstrija

s Drobiz. V Dravi pri St. Ilju sta utonila desetletni Milko Gröblacher in 72-letni Tomaž Folt iz Tupalč. — V St. Ilju so pokopali 57-letnega Matijo Schlosserja p. d. Boštelca na Gori. — V Celovcu so položili v grob sestro tamošnjega knezškofa dr. Hefterja. — Pariški list »L'Ordre« poroča na podlagi rimskih podatkov, da je narodno socialistični puč

služiti, mu morata gospodar in gospodinja nadomeščati očeta in mater. Gospodar pa naj pazi, da se tudi njegovi lastni otroci obnašajo nasproti poslom, kot nasproti bratom in sestram. Kdor ima le nekoliko vpogleda v kmetško življenje, ve, koliko pravn nastane med posli in gospodarji radi pomanjkanja prve delovne pogodbe. Navadno se te pogodbe sklepajo ustmeno. Dasi tudi taka pogodba velja, je priporočljivo delati pismeno pogodbo, posebno v slučajih, ko naj se da kot plačilo mesto denarja blago (obleka, obutev itd.). Vsi podobni procesi gredo navadno na račun gospodarja, ker posel po navadi nima nič, s čemer bi plačal pravne stroške. Plača torej gospodar, četudi dobi pravdo. Pismeni dogovor naj ne vsebuje samo višine plačila, ampak tudi vse medsebojne pravice in dolžnosti. Ena najvažnejših določb, namreč odpovedni rok od ene in druge strani, naj ne manjka v nobeni tozadevni pogodbi. Tudi tukaj velja staro pravilo: Jasne pogodbe, dobri prijatelji.

v Avstriji neizbežen. Do 65% Avstrijcev je iz Hitlerja. Dollfus da bo odstopil, nato pa bo avstrijsko prebivalstvo samo izvedlo priključitev Avstrije k Nemčiji in Hitlerju se ne bi moglo očitati, da je prelomil besedo.

s Nov trgovinski sporazum z Jugoslavijo. Čeprav še ni bilo objavljeno besedilo sklenjenega trgovskega sporazuma med Avstrijo in Jugoslavijo, objavljajo listi vendar že glavna določila tega sporazuma. Po novem sporazumu so določene te količine: Jugoslaviji je priznan še nadalje uvoz 5000 vagonov žita po izredni carinski postavki. Glede uvoza živine je določeno: Jugoslavija more uvoziti v Avstrijo vsak teden 2000 pitanih svinj, 404 pršutarje in 170 goved. Poleg tega sme uvoziti vsak teden po 210 stotov mesa od mangelice, od pitanih svinj in telet. Uvoza zaklanih svinj se je Jugoslavija odrekla. Uvozna količina za perutnino je določena na 18.000 metrskih stotov letno. Jaje pa bo mogla Jugoslavija izvoziti 8000 stotov. Na željo Avstrije bo imenovana posebna mešna komisija, ki se bo sestajala vsakih šest mesecev, da razpravlja o morebitnih željah v medsebojnem trgovskem prometu. Avstrija se je predvsem prizadevala, da olajša izvoz svojih industrijskih izdelkov. Dosegla je, da se je znižala carina za papir, blago, železo in jeklo ter za blago iz jute. Izvoz jugoslovanskih češpelj v Avstrijo je tudi še nadalje neomejen. Uvozne količine za jabolka in hruške se bodo povečale za sto odstotkov. Izvoz vina je dovoljen v stari višini.

Amerika

s Razno. V Pueblo Cdo. je umrl Joe Siskar iz Gradišča pri Turjaku. — V Buenos Aires v Argentini je preminul Anton Leban, krojač iz Gorice. — Istotam sta se vzela Anton Furlan iz Črnege vrha in Pepca Persič iz Ravni nad Črničami. — V Red Lodge Montana je odšel v večnost Joe Klopčič iz Krašne na Gorenjskem. — V Los Angelesu so pokopali M. Parkelj roj. Trobec iz Poljanske doline. — V Greaney Minn. je zapel mrtvaški zvon Franku Globočniku iz novega mesta. — V North Chicago Ill. je odšla v večnost Jennie Novak roj. Sušnik iz Brezovice. — V Ely Min. je umrl John Mohoričič, doma nekje na Dolenjskem. — V Clevelandu sta umrla Roze Wess roj. Ratej iz Ponikve na Štajerskem in Martin Mežič iz Malega Podloga na Dolenjskem. — V Delmontu Pa. je izdihnila Antonija Rettar roj. Jakomini iz Ljubljane. — V Readingu Pa. je preminul Peter Jakobčič iz fare Podzemelj. — V South Fortu Pa. je zapel mrtvaški zvon Jakobu Korošcu iz Cerknice na Notranjskem. — Dalje so umrli: v Library Ta Martin Homc iz Stare Oselice nad Škofjo Loko, v Adamsonu Okl. Marija Cirar iz Spod. Loga pri Litiji, v Chicagu John Krašovec iz fare Suhor, v Wineryard O. Frank Straus iz žužemberške fare, v Detroitu Valentin Pinar iz Zagreba pri Škocijanu, v Auburnu Ill. Josipina Prašnikar iz Cerkelj pri Krškem, a Buenos Airesu Arg. Jože Ferletič iz Dola pri Opat-

dišča ali pa da celo otroci tožijo svoje stariše radi malenkostnih domačih razprtij. Ali se morejo taki brezvestni otroci sploh še pokazati med poštenimi ljudmi? Take, vsled nepremišljeno sestavljenih prepodajnih pisem nastale pravde izpadejo velikokrat tako, da pridejo otroci na beraško palico, stariši pa obžini v nadlego.

Vir razprtij v kmetiški hiši postanejo tudi domači posli. Socialna zakonodaja se je z njim že nekoliko pečala. Ugodna rešitev tega vprašanja pa ni možna z zakonodajo, ampak le z medsebojnim zaupanjem in spoštovanjem, temelječem na praktičnem krščanstvu. Razmerje med kmečkim poslom in gospodarjem ni tako kot med delavcem in tovarnarjem, golo mezno razmerje, ampak več ali manj stvar medsebojnega zaupanja. Zvestoba in zaupanje sta glavna stebra, na katerih temelje dobri odnosi med posli in gospodarjem. Posebno v današnjih časih, ko mnogokrat reven otrok zgubi svoje stariše in gre

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, Paris

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 2664-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1433-66 Ned. Dienst. LUXEMBURG: No 5047 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

sem selu, v Pittsburgu Martin Gospodarič iz Režice pri Mirni, v La Salle III. Franc Recelj iz Smavče vasi pri St. Jerneju, v Calumetu Neža Merzene iz Bele krajine, v Linderu N. J. Mari Jerala iz Mengša, v Wheatfieldu Marija Sušteršič roj. Vidmar iz Zužemberka, v Waukeganu III. Mary Podboj iz Borovnice, v Price Utah. John Mejač iz Košane, v Lorain Ohio Franca Tomšič iz Starega trga in Frank Kirn iz Zgor. njnjih Pirmič, v Chicagu Katarina Zonta iz kranjske okolice in John Stanič iz Otovca pri Črnomlju

Irska

s fašiste se igrajo. Ker je ves svet padel na glavo, seveda tudi v Irski ne more biti vse prav. Stvar je sledeča: Povsod se najdejo ljudje, ki vidijo v fašizmu višek moderne modrosti, tako tudi v svobodni irski državi. Organizirali so se. Za izpremembo pa nimajo tam fašisti črnih srajc, ampak modre. Trideset tisoč takih srajc je baje hotelo te dni demonstrirati proti vladi De Valere, morda so nameravali celo nacionalno prevzeti oblast v svoje roke. Pa De Valera ni cunja, s katero bi lahko vsak pometal. Stopil je s primernimi odredbami fašistom krepko na prste in jih ukrotil. Obenem pa hoče De Valera nadaljevati boj za popolno neodvisnost Irske.

Drobne novice

V Solunu so ubili Hasana bega Prištino, bivšega predsednika albanske vlade.

Trinajstkrat je bil prepisan angleški del Avstriji določenega posojila.

Trst je po draginji stanovanj drugo najdražje mesto v Italiji, čeprav je 900 stanovanj praznih.

Pol milijarde dinarjev je veljal polet italijanskih aeroplanov pod vodstvom Balba v Ameriko.

Nad 50.000 ljudi je utonilo pri zadnjih poplavalh na Kitajskem.

Do hudega spopada med komunisti in policijo je prišlo v danskem Kopenhagenu.

Starši odločajo o vzgoji otrok

Nizozemska je dvetretjinsko protestantska dežela in samo ena tretjina prebivalstva je katoliška. Skozi dolga tri stoletja so katoličani stali ob strani in prenašali raznovrstna zapostavljanja in poniževanja. Toda tudi teh 300 let je šlo mimo in ravno pred 13 leti, dne 7. oktobra 1920 je nizozemski senat zaključil to nečastno razdobje v zgodovini Nizozemske s takonom, ki bo veljal med vsemi kulturnimi narodi kot eden najbolj častnih spomenikov, postavljenih svetemu načelu svobode. Takrat je namreč nizozemski senat domala z vsemi glasovi sklenil, da bodo državne in zasebne šole v pogledu državne podpore popolnoma enake. Do leta 1920 je nizozemska politika smatrala čisto v Napoleonovem duhu, da spada vprašanje šolstva in vzgoje otrok izključno v področje države. Senat je z omenjenim zakonom prekinil s to zgodovinsko zmoto in postavil pravice staršev nad pravicami države. Odlej imajo starši pravico, izključno pravico, da izberejo za svoje otroke ono šolo, ki se jim dopade. Država nima pravice posegati v ta osonovna prava očeta in matere. Se več, država ima dolžnost, da svačeno odobri sklep staršev s tem, da prevzame vsa denarna bremena, ki bi iz tega izvirala. Zasebna šola ne sme biti bolj obremenjena kakor državna

šola. Država je napram enim in drugim enako dobro razpoložena.

Od 244.544 učencev, ki so jih štele zasebne osnovne šole leta 1920, je njihovo število naraslo v desetih letih na 340.000 in presega danes že 400.000 učencev. Med zasebnimi in državnimi učitelji ter profesorji vlada najboljše soglasje, vršijo se skupni sestanki, kjer se razpravljajo v prijateljskem duhu vsa strokovna vprašanja in se postavljajo skupne smernice za pouk in za vzgojo. Učiteljsko osebje na zasebnih šolah je plačano iz državne blagajne po istem ključu kot državno učiteljsvo. Vzdrževanje šolskih poslopij, vse druge potrebščine pa morajo oskrbeti občine, ne glede na to, da je šola zasebna ali državna. Občine morajo celo povrniti vse stroške, ki so nastali pri ustanavljanju zasebnih šol. Za ustanovitve nove zasebne šole je potrebnih samo 40 podpisov od staršev, ki želijo šolati svoje otroke v zasebni šoli, in že sta država, oziroma občina tukaj, ki nemudoma ustrežeta želji teh staršev. Isto velja za vse zasebne srednje šole, le da ustanovitvene stroške država povrne le do 80% zneska. Ta način osvoboditve šolstva in vzgoje otrok je dobil svojo častno krono z ustanovitvijo zasebne katoliške univerze v Nimvegen, ki šteje danes že

več sto akademikov, porazdeljenih po treh fakultetah (bogoslovje, pravo, filozofija). Univerzo vzdržuje država in mestna uprava Nimvegen ji je odobrila 500.000 florinov (nad 100 milijonov Din) podpore.

Kdo očita?

Kdo očita veri, da je vsiljiva? — Tisti, ki po njej ne živi.

Kdo napada Cerkev, ker ona zahteva vero v Resnice? — Tisti, ki sicer verujejo v največje budalosti in imajo za Resnico najbolj smešno praznoverje.

Kdo očita Cerkvi, da ponižuje človeka? — Tisti, ki trdijo, da je človek potomec opice.

Kdo napada Cerkev, da temelji njena vera samo na denarju? — Tisti, ki Cerkvi z največjo črznostjo ropajo pravično pridobljeno posest.

Kdo očita Cerkvi nestrpnost? — Tisti, ki nikomur ne puste drugačnega mišljenja, kakor ga imajo sami. (Brunetiere, član francoske akademije.)

Misel

Vsa zemlja je cela
zanj, ki sam je cel;
vsa zemlja je veta
zanj, ki sam je vel.

Kadar je vroče-sveže perilo

Poleti mora imeti telo, ki diha skozi perilo, dvakrat toliko zraka. Seveda mora perilo tudi dobro propuščati zrak, oprano mora biti z dobrim milom, ki se da do čistega izplakniti iz tkanine in ne zadela vlaknen. Šele tedaj je perilo zares čisto in zadosti luknjičasto za vroče dni.

Samo **GAZELA** TERPENTINOVO MILO

PERE PERILO ČISTO IN ZRAČNO

GTJ 4-33

KAJ JE NOVEGA

Zahvale

Podpisani se tem potom najlepše zahvaljujem upravi »Domoljuba«, ker mi je letos, ko mi je ogenj uničil vso poslopja, poklonila podporo v znesku 1000 Din. Obhajam, da bom ostal vedno zvest naročnik imenovanega lista, ki ga vsem prav toplo priporočam.

St. Peter pri Novem mestu, 17. avg. 1933.

Rabnoč Janex I. r., posestnik.

Upravi »Domoljuba« se toplo zahvaljujem za izplačilo 1000 Din podpore, ker mi je pogorela stanovanjska hiša. Ostanem še za naprej zvest »Domoljubov« naročnik in priporočam še drugim, naj se naroče na »Domoljuba«.

Nasovce pri Kamniku, 21. avgusta 1933.

Janex Drešar, I. r.

Osebnosti

d 70 let je dopolnil blejski župnik, duhovni svetnik g. Janex Oblak. Na mnoga leta!

d Od ustanovitve »Domoljuba« je naročen na naš list g. Janex Drašler, gostilničar in trgovec v Borovnici. Ob šestdesetletnici, ki jo obhaja te dni, kličemo jubilar: Bog Vas ohrani še mnogo let!

d Bog živi zlatoporočenca Franceta Ničiča, pomož. želez. delavca v Mariboru in njegovo življenjsko družico Alojzijo roj. Pavlač!

d Od Velikega šmarna leta 1883 že oskrbuje podružnično cerkev Marijinega Oznanjenja na Savi pri Jesenicah Cudrova Minca, ki naj jo Bog živi še mnogo let!

d Misijonar g. Kerec se je vrnil iz Turina v Ljubljano in ostane v domovini do oktobra.

Domače novice

d 10.000 dinarjev za reveže je daroval vladika lavantinski knezoškof dr. Ivan Tomažič namesto pojedine na dan svojega ustoličenja.

d Prvega letnika letos ne bo na državnem učiteljskem v Mariboru. Tako je odločilo prosvetno ministrstvo.

d Začetek pouka na ljudskih šolah. Baneka uprava razglasa: Na vseh osnovnih šolah se prične letos šolsko leto z vpisovanjem dece dne 1. septembra, v soboto 2. septembra naj bo šolska maša, v ponedeljek 4. septembra se pa prične redni pouk. Rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika Petra dne 6. septembra se v smislu že izdane okrožnice praznuje z zahvalno službo božjo ter je ta dan pouka prost.

d Ali že veste, da se večina bolnih prenaša po muhah? V času sadja je ta nevarnost še večja. Razen tega zamaže muha Vaše slike, zavese, lestonce itd. Tu lahko pomaga samo dober muholovec, ki za malenkost 75 par ali 1 Din lovi muhe podnevi in ponoči in skrbi za Vaš zaželeni mir in spanje. S tekočinami in razprševalci, ki so zelo dragi in so razen tega nevarni zaradi ognja, se ne morete nikdar iznebiti tako hitro in sigurno sitnih muh, kakor z že 35 let obneslim, dokazano najboljšim muholovcem sveta »Aeroxon«. Aeroxon se mnogo posnema, zahtevajte torej izrecno le to znamko.

d Nad 1300 Marijinih otrok se je zbralo 13. avgusta 1933 pri Novi Stifci pri Ribnici.

d 1000 Marijinih otrok je obiskalo na Veliki šmarni ljubo Mamko božjo na Zalostni gori pri Preserju. O Marija, varuj nas, o Marija, vodi nas po pravi poti...

d V drugi polovici letošnjega oktobra se vrše v Sloveniji volitve v Delavsko zbornico.

Glasevalo bo v vsej deželi 80.000 delavcev in nameščencev. Volitve so tajne in bodo pokazale marsikaj. Zato naj se vsi, ki imajo volilno pravico v Delavsko zbornico, skrbno pripravijo nanje. Za pojasnila naj se obračajo samo na Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani.

d Občinske volitve v dravski banovini se vrše 24. septembra 1933. Istočasno bodo občinske volitve tudi v drinski in donavski banovini. Uradno ta vest še ni potrjena.

d Že je električno razsvetljen kolodvor na Raketu. Kdaj pridejo drugi na vrsto, n. pr. Zalog, kjer ima že skoraj vsaka hiša elektriko, samo kolodvor ne, dasi je petrolejska razsvetljava dražja od električne.

dokazano najboljši muholovec sveta. Se mnogo posnema, zato zahtevajte izrecno

„AEROXON“

d Redni zračni promet med Ljubljano in Celovcem so otvorili dne 24. avgusta 1933.

d Novo ljubljansko letališče je bilo dne 20. avgusta 1933 slovesno blagoslovljeno in izročeno prometu.

d Dr. Krekova meščansko-gospodinjstva šola v Zg. Šiški pri Ljubljani prične novo šolsko leto 1. oktobra 1933, zaključek koncem junija 1934. Vpisnina za notranje in zunanje učenke 600 Din. Notranje plačujejo za vso oskrbo 800 Din mesečno; v poseben oddelek s priloženo hrano se sprejme 10 učenk po 600 Din mesečno z vso oskrbo. Zunanje mesečno z obedom 450 Din. V drugi letnik se sprejmejo tudi učenke s predpisano predizobrazbo, z drugih celoletnih gospodinskih šol s pravico javnosti. Na tej šoli je tudi celoleten tečaj za nemščino s konverzacijo. — Večerni kuharski tečaj: Začetek: 1. oktobra, 1. januarja in 1. aprila. Dvakrat na teden od pol 7 do 10 zvečer. Vpisnina 200 Din; za kuho in za režijo 500 Din za ves tečaj. — Nedeljski kuharski tečaj je od meseca oktobra do Velike noči od pol 9 dopoldne do pol 1. Vstopnina 100 Din; za kuho in režijo za ves tečaj 480 Din. — V zavod gospodinske šole se sprejemajo tudi učenke iz drugih šol, ki imajo vso oskrbo za 600 Din mesečno. — Točni predpisi, oziroma pogoji za sprejem se dobe na zavodu. Telefon št. 30-94.

d Vpisovanje v meščansko šolo v St. Vidu nad Ljubljano se vrši dne 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8 do 12. V I. razred se bodo

sprejemali učenki in učenke, ki so dovršili IV. razred osnovne šole brez ocene slabo, ali učenki višjih razredov osnovne šole, ki imajo v šolskem izkazu napisano, da so dovršili razred. S seboj je treba prinesiti zadnje šolsko izpisevalo in potrdilo davčne oblasti o višini neposrednih davkov. Za učenke državnih in sličnih uslužbencev, ki plačujejo le uslužbentski davek, izdajajo potrdila uradi, pri katerih prejema starši plačo. Popravni izpiti se bodo vršili dne 30. avgusta za dečke, dne 31. avgusta pa za deklice, vsakokrat od 8—12. Otvoritev služba božja bo v torek 6. septembra. Siromašni učenki dobijo na šoli brezplačno učne knjige, deloma tudi papir in zvezke. Natančnejši podatki so razvidni na oglasni deski v veži šol. poslopja.

d Na gospodinski šoli v St. Jerneju se prične petmesečni gospodinski tečaj 20. oktobra. Na šoli poučujejo šolske sestre de No-tre Dame. Pogoje sporoči na željo vodstvo šole.

d Pometa. V zadnji številki »Domoljuba« naj se v besedilu pod sliko nadškofa dr. Jegliča, ki je v družbi knezoškofa dr. Rožmana in drugih gospodov duhovnikov, črta besedi med srebrnomašniki.

d Nekaj dopisov je došlo prepozno za priloženo številko.

Med brati Hrvati

d Petdesetletnico svojega življenja je obhajal na Veliki šmarni slavni jugoslovanski kipar Ivan Meštrovič. Bog ga ohrani še dolgo let!

d Kaj pravi zagrebški g. ban? Za 24. september so razpisane občinske volitve v savski banovini. Radi volitev je imel banski svet savske banovine sejo, na kateri so sprejeli uredbo o volitvah. Med drugim je ob tej priliki eden izmed banovinskih svetnikov predlagal, naj bi se kandidatne liste vsekakor vezale na politične stranke. Ban savske banovine dr. Perović je to odklonil in izjavil: »Osebnost sem proti vsakemu omejevanju volivne svobode. V upravo občin naj pridejo najsposobnejši. Omogočiti moramo vsakomur, da vstopi v to upravo in tako odpremo vrata vsem, da pošteno delajo za kralja in narod. Nikomur ne smemo preprečiti, da ne bi sodeloval pri upravi naših občin. Ni treba, da bi morali vsi misliti tako kakor mi, toda vsi, ki bi radi sodelovali v občinah, morajo priznavati narodno in državno edinstvo.«

d 6000 ljudi se je udeležilo evharističnega kongresa, ki se je vršil 15. avgusta t. l. na otoku Krku.

d Razširjena je solarna v Kreki tako, da Jugoslaviji ne bo več treba uvažati soli.

d Cenejši japonski svinčniki. Iz Osijeka poročajo, da je neki tamošnji trgovec izkoristil velik trgovski naval, ki ga izvajajo Japonci na evropskem trgu in naročil večjo količino japonskih svinčnikov. Pravijo, da so ti svinčniki zelo dobre kakovosti, pri tem pa mnogo cenejši od nemških, ki se pri nas skoraj izključno uporabljajo. Tako veljajo nemški svinčniki po 1.30 Din, dočim pa veljajo v Osijek dostavljeni japonski svinčniki le po 33 par, da jih bodo mogli trgovci prodajati že po 50 par.

d Za 50 odstotkov se je znižal avtomobilski promet v Zagrebu.

d Občinske volitve v primorski, zetski in vardarski banovini se vrše predvidoma 8. oktobra 1933.

V vsako hišo Domoljuba!

d V Zagrebu izhajajoči list »Pobeda«, glasila »jugoslov. nacionalista«, od 15. avg. piše: »P. n. uredništvo »Pobede«! Prosimo, da nam v prihodni redni številki Vašega cenjenega lista, med dnevnimi vestmi priobite »podno objavo. Z odl. poštopanjem za klub pravoslavnih slovencev, tajnik Videtič Josu v. r. iz rim. kat. vere v pravoslavno so prestopili sledeči: 1. Krušič Marko, 2. Krušič Zora, 3. Gorenjak Konrad, 4. Gorenjak Neža, 5. Jeklič Vladimir.«

Iz naše prestolice

d 100.000 Din je daroval kralj Aleksander za popravilo in obnovo po požaru poškodovane stolnice v Djakovu.

d O poslovanju belgrajskih denarnih zavodov v zadnjih treh letih je priobčil v »Vremenu« poročilo g. D. Stajič, ki je zelo ugodno. Zakaj drugim jugoslovanskim zavodom ročice ne cveto, g. Stajič ni povedal.

d Beseda za 1.600.000 Din. Pred leti je sklenila belgrajska občina z neko trdno pogodbo, po kateri pripada pravica reklame v Belgradu tej trdki. V pogodbi pa je bilo zapisano, ne ve se po kateri zaslugi, da ima omenjena trdka izključno pravico do reklame v Belgradu. Občina pa trdki te pravice ni hotela priznati in je trdila, da je prišla ta beseda v pogodbo po pomoči. Prišlo je do razprave, ki se je dni končala s tem, da se je pogodba razveljavila proti temu, da je plačala belgrajska občina trdki 1.600.000 Din odškodnine. Toliko je torej veljala beseda »izključno«.

Razno

d Prijave za romanje k Mariji Lurški v Rajhenburg, s katerim je združen izlet v Zagreb, kjer bodo za Slovence posebne verske prireditve, sprejemamo samo še do 1. septembra. Za Mali Smaren bo vozil posebni romarski vlak iz Ljubljane v Rajhenburg—Zagreb in nazaj (kakor tudi iz Maribora, če bo vsaj 300 Stajercv) po 70 Din za osebo. Denar moramo prejeti najpozneje 4. septembra, sicer bo prepozno. Podrobna pojasnila in položnice dobi vsakdo zastoj. Kdor gre še z nami, naj se po dopisnici takoj prijavi na naslov: Dobrodelno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

d Cerkevni shod na Kumu od 24. do 27. avgusta 1933. Letoš se bo vršila tridnevna na Jernejevo nedeljo na Sv. Kumu. Cerkev sv. Neže je prenovljena, zelo okusno prebarvana, tudi Počitniški dom za rudarje bo dogotovljen. Od četrtka do nedelje bo več duhovnikov maševalo, pridigovalo in spovedovalo. Pomagali bodo duhovniki iz delavskih župnij. Tridnevne se naj udeležijo višješolci in akademiki, ki bodo imeli brezplačno hrano in stanovanje ter zvedeli zelo zanimive stvari. V nedeljo 27. avgusta bodo romali rudarji iz Trbovelj, Zagorja, Hrastnika, Hude jame, Kočevja in Rajhenburga na Sveti Kumu, kjer bo rudarski tabor in bomo v spomin bede vsadili šest lip. Na predvečer bo gorelo na Kumu mnogo kresov, bo skiptično predavanje in celo predstava na prostem. Zato naj vsa Dolenjska, Zasavje in Posavje prihitijo na Kumu. Brezposelni bodo dobili brezplačno kosilo. — Il. Romanje k Majki Božji Bistriški 8. in 10. septembra 1933. Dne 9. septembra bo vozil poseben vlak iz Celja k Majki Božji Bistriški. Sprejemal bo potnike do Brežic in stane vlak 60 Din, za šolarje 30 Din. Prof. Pavlič bo imel v Savinjski dolini, v Laškem okraju in v Posavju skiptično predavanje o čiščenju Bistriške Ma-

rije. Savinčani, Celjani, kmetje, delavci in rudarji javite se do 1. septembra t. l. gospodu župniku Vaše župnije za romanje in plačajte 60 Din vozovnico. Manj premožni bodo prejeli kosilo in večerjo, na vsakih 10 vozovnic se dobi ena brezplačna. Zbirajte torej prijave!

1. Na 3 vedrice (25—30 litrov) vode se vzame 1 zavitek Persila.
 2. Persil se raztopi vedno v hladni vodi.
 3. Persil naj se kuha 1/2 ure.
- Pazite vedno na to in dosegli boste porlo tako kot sneg, desificirano in nepoškodovano.

d Tombola na gori Oljki. Ze je leto od tega, kar je priljubljeni božji hram na gori »Oljki« postal žrtev ognjenega zublja. Cerkev se popravlja, vendar stroški presegaajo moči sosedov. Zato se prireja na dan 17. septembra t. l. po opraviu velika tombola prav na gori »Oljki« in je čisti dobiček namenjen izključno popravilu cerkve. Vsi ljubitelji te prelepe božje poti in vsi izletniki ljubitelji gore Oljke pristočno vabljeni. — Pripravljalni odbor za obnovo cerkve na gori Oljki.

d Romanje k Materi božji bistriški in izlet v Zagreb dne 9. in 10. sept. 1933. Treznostno društvo »Jutranja Zarija« iz Celja bo priredilo v soboto 9. in 10. sept. božjo pot k Mariji bistriški. Vozil bo poseben vlak iz Celja v soboto ob pol 3 in bo romanje sprejemal do Brežic. Vozna cena znaša za odrasle 60 Din, za šolarje 30 Din. Na vsakih deset prijav dobe nabiralec eno brezplačno vozovnico, manj premožni bodo dobili brezplačno večerjo in kosilo. V romarski cerkvi bodo v soboto in nedeljo običajne cerkvene pobožnosti. Ob 10 prihod v Zagreb, ogledovanje galerije, muzejev, zverinjaka, Mirogoja. Na Mahničev grob bomo položili venec. Na romanju bo sodelovala godba. Prihodnje dni izide knjižica o Majki božji bistriški. Prof. Pavlič Lojze bo o čiščenju Mater božje bistriške imel predavanje s skiptičnimi slikami povsod ob pol osmih zvečer: 1. 21. avg. na Zidanem mostu v hotelu Juvantič, 2. 22. avg. na Dolu pri Hrastniku v dvorani kmetijske zadruge, 3. 23. avgusta na Laškem v hotelu Savinja, 4. 24. avgusta v Rimskih toplicah v gostilni Bradac, 5. 25. in 26. avg. na Kumu za rudarje iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja, 6. 27. avg. ob 6 v Radečah, ob 8 v Luki, 7. 28. avg. v

Gaberju pri Celju na dvorišču Gasilskega doma, 8. 29. avg. v Vojniku, 9. 30. avg. v St. Petru in 31. avg. v Sevnici v društvenih domovih.

d Duhovne vaje za žene se bodo v Domu Brezmadežne v Mali Loki pričele 7. septembra zvečer in končale 11. septembra zjutraj. Čas je zelo primeren, ker radi praznika Marijinega rojstva in nedelje zamudite le en sam delavni dan. Kmalu se prigrasite na naslov: Dom Brezmadežne, Mala Loka pri Ivanu, p. Domžale.

d Na mednarodnem kongresu srednješolskih profesorjev so pri volitvi dveh članov uprave Rumuni predlagali proti jugoslovanske mu kandidatu prof. Kneževiću, ki je bil tudi kandidat francosko-slovanske skupine, kot protikandidata hitlerjevca Schwetkeja in s tem omogočili izvolitev hitlerjevca v centralni odbor mednarodne profesorske zveze.

d Učitelji iz cele Jugoslavije so zborovali te dni v Ljubljani. Vseh odposlancev je bilo okrog 2500. Zborovanje, ki se je vršilo v veliki dvorani hotela Union je pokazalo, da učitelstvo ni edino in da obstoja proti sedanjim voditeljem te, sicer številne organizacije, močna opozicija zlasti med srbskimi vzgojitelji.

d Članov »Vzajemne pomoči, reg. pom. blagajne v Ljubljani. Člani »Vzajemne pomoči« se opozarjajo, da naj ne nasedajo raznim govoricam, ki jih razširjajo neupravičeni ljudje. Člani, ki želijo kakršnihkoli informacij, naj iste zahtevajo osebno ali pisмено v pisarni »Vzajemne pomoči, reg. pom. blagajne v Ljubljani, Miklošičeva cesta 16-11. Za vse informacije, ki jim jih daje kdorkoli izven pisarne, nova uprava ne prevzame nikake odgovornosti, ker ni nikogar pooblastila, da daje članom kakršnihkoli informacije, izvrzti niso tudi bivši zapuiki (agenti). Nova uprava »Vzajemne pomoči« stremi za tem, da pridejo vsi njeni člani na solidni podlagi do svojih pravic. Kakor hitro bodo rešene vse tehnične ovire, prične nova uprava z rednim poslovanjem in bodo člani o tem pravočasno obveščeni. Zaenkrat razpošiljamo članom oddelka za posmrtno obveščila o plačilu nastale članarine, pozneje pa pričamo člane posamezno obveščati o plačilu posmrtninskih prispevkov, ki bo predvidoma dovoljeno na več mesečnih obrokov, da člani s tem ne bodo preveč obremenjeni. Vsem onim članom, ki so sklenili zavarovalne pogodbe z »Vzajemno pomočjo« tik pred svojočasno uradno revizijo, izvršeno po kr. banški upravi dravske banovine v Ljubljani in vsled ustavitve rednega poslovanja in razpusta blagajne se niso prejeli članski izkaznici (police), poslano iste potem, ko bodo odstranjene vse tehnične zapreke. — Ljubljana, dne 18. avgusta 1933. — Uprava.

d Najbolj vroč dan v naši državi je bil letos 11. avgusta.

d Ljubljanski jesenski velesjem. Dalija vzbuja v zadnjem času posebno privlačnost med ljubitelji cvetlic. Postala je moderna. Do tega slovesa je prišla dalije, ker jo je vrtnarska umetnost vzgojila v najrazličnejših oblikah in barvah, razen modre, in pa zaradi trajnega cvetenja od julija do slane jeseni. Te prednosti nima nobena druga cvetlica. V Ljubljani imamo Klub ljubiteljev dalij, ki priredi na letošnjem jesenskem velesjemu lepo razstavo dalij. Nad sto sort dalij z orjaškimi cvetovi v žarečih barvah bo razstavljeno, zraven pa tudi drobiž pomponk. Takih se nismo videli. Zaradi boljšega poznavanja bo vsaka posamezna označena s točnim imenom. — Gospodarski stroji in orodje bo razstavljeno v posebni skupini na letošnjem Ljubljanskem velesjemu od 2. do 11. septembra. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Češkoslovaške, Francije, Holandije, Italije, Kanade, Madjarske, Nemčije, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priliko, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatiline, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. — Zelenjadna razstava

V spomin 500 letnice sv. Štefana na Dunaju je izdelala dunajska kovnica plaketo, ki ima na eni strani vpodobljeno dunajsko stolnico, na drugi pa doprsje kardinala dr. Innitzerja.

Kitajski romarji v Trierju: Na sliki vidimo kitajskega škola Li Jun Ho-a iz pokrajine Se, ki je bil prispel s kitajskimi romarji k slavnosti v Trier (o priliki razstave svetega plašča).

Slovesen vstop knezoškola dr. Ivana Tomažiča iz školijske palače v stolnico. — Foto Japelj

Sladkorna četev na Kubi.

Z nojevskih dirk v Mehiki: Noji so zelo urni dirkači, a jezdec morajo biti čim lažji, inace bi tenke nojeve noge odpovedale

Potni list za štorclje: Na ptičji postaji Rossitten v Vzhodni Prusiji so 100 mladim štorcljam pritrili na noge obročke kot spoznavne znake. Meseca septembra bodo živali izpustili in potem opazovali, po kateri poti krenejo na jug: čez zapadno Evropo ali čez Balkan.

Pozor na verske prireditve v Trebnjem, št. Jerneju, na Trški gori!

na velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. septembra t. l. bo obsegala vrtnarske izdelke iz vseh krajev Dravske banovine, pokazala nam bo napredek te stroke v zadnjih letih. Poučili se bomo, katere sorte zelenjave so najboljše in dobičkonosne. Zanimljivo bo kupce iz oddaljenih krajev kakor tudi naša letovišča, da se bo številno odjemalcev pomnožilo. — III. gospodinjstva razstava »Red in snaga k zdravju« bo prikazala med drugim praktične pripomočke, ki so ceneni in preizkušeni; za pravilno shranjevanje in spravljanje oblek in perila; preizkušene aparate za pranje perila, likalnice, razna snajenja. Gospodinje, obiščite paviljon K na velesejmu od 2. do 11. septembra!

d Razstava »Slovenska cerkev«. Umetnostno zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v zvezi z upravo Ljubljanskega velesejma razstavo »Slovenska cerkev«. Razstava se vrši v okviru letošnje »Ljubljana v jeseni« od 2. do 11. septembra in bo obsegala sledeče oddelke: 1. Oddelke plastičnih modelov, ki predstavljajo glavne zgodovinske tipe naših cerkev. 2. Oddelke fotografij cerkev, njihovih notranjstev in njihove opreme. 3. Oddelke slik domačih umetnikov, ki naj pokažejo estetsko vlogo naših podružnic in estetsko mišljeno notranjstev. 4. Oddelke božjepotnih podob, ki jo organizira znani zbiratelj grafične umetnosti g. Pavel Winter. 5. Sodobna kapelica, ki jo je uredil po lastnem načrtu in z lastnimi slikami in opravo akad. slikar g. Tone Kralj.

Nesreče

d Pri nalaaganju je spodrsnila debela bukev in smrtonosno ranila v tilnik posestnika Jakoba Preloga v Stojncih pri Ptujcu.

d Pod z drvarnico in streha na hiši sta požorela posestniku Ivanu Remškarju v Dragomeru pri Brezovici.

d Strela je povzročila požar na Ivancih v Slov. krajini. Pogoreli so: Gomboc Franc, Jerebica Jožef, Vogrin Matija in Györek Stefan.

d Požar je ugonobil gospodarsko poslopje posestnika Gmajnerja v Spodnjem Leskovcu pri Slov. Bistrici.

d Ogenj je uničil hišo, kaščo in nekaj vinske posede s stiskalnice posestniku Antonu Škrjancu v Bogni vasi pri Trebelnem na Dolenjskem.

d Ognjeni zublji so uničili veliko gospodarsko poslopje župana Kotnika Matije v Spodnji Polskavi. Pogoreli so še drugi stranski prostori, da je nad 100.000 Din škode.

d Smrtno sta se ponesrečila pri izvrševanju svoje službe 23 letni pilot podnadrednik Alojzij Lipicar iz Kamnika in 24 letni mehanik Anton Domnik iz Radovljice, in sicer v Nevesinju pri Mostarju.

d 50 m globoko je strmoglavila in se potolkla do smrti na Fridrihtajnu pri Kočevju 15 letna dijakinja Renata Lun iz Gradca.

Novi grobovi

V Boh. Bistrici je umrl Ivan Sodja, strojar in posestnik. — V Trbovljah je preminul Wolfgang Ameršek, gostilničar. — Na Bučah je zapustil ta svet dolgoletni župan g. Anton Bovha. — V Radovljici so pokopali posestnika Rozmana Miho. — V Trzinu so pokopali ponesrečeno gđc. Hermanovo. — V Petanjcih v Slov. krajini je šel k Gospodu po plačilo šestdesetletni Viktor. — V Ribnici so položili v gomilo Marijo Podboj. — Na Vranskem je izdihnil po dolgi bolezni posestnik v Brodah Miha Kok. — V Grižah je Bog poklical k Sebi tamošnjega župnika in duhov. svetnika g. Ivana Krančiča. — V Trbovljah so pokopali Drago Jordan roj. Krevelj. — V Ljubljani so umrli: Uršula Vilhar, Ivana Nabrgoj, 83 letni Franc Mulaček, poslovođa tvrdke I. C. Mayer in Josipina Jean vdov. Gačnik roj. Jančar. — Naj počivajo v miru!

Sklad za brezposelne

V službenem listu kr. banske uprave z dne 5. avgusta 1933 je objavljena uredba glede proračuna izrednih izdatkov in dohodkov »bednostnega sklada« za leto 1933-34. Proračunsko leto se prične s 1. julijem 1933 in zaključuje z 31. marcem 1934. Proračun tega sklada predvideva 9 milijonov dohodkov in prav toliko izdatkov. Za kritje dohodkov se uvažajo nove banovinske davščine in sicer: 1. Izredna davščina delojemalcev in delodajalcev. 2. Izredna davščina na dobiček podjetij zavezanih javnemu polaganju računov in na čist. dohodek obratov naštetih v prvi skupini čl. 12 zakona o neposrednih davkih. 3. Izredna davščina na sejnine, tantjeme itd. 4. Davščina na zaslužek in pokojnine oseb, ki niso pristojne na ozenilje kraljevine Jugoslavije. 5. Davščina na ukoriščenje vodnih sil.

Koliko prispevajo posamezne gori navedene skupine? 1. skupina bo plačala 1 milijone 875.000; 2. skupina 1.875.000 Din; 3. 150 tisoč Din; 4. 1.500.000 Din; 5. skupina 600.000 Din.

V kakšne svrhe se bo uporabljal devetmilijonski bednostni sklad? Za vzdrževanje, preureditve, preložitve in za gradnjo novih cest 6 milijonov Din; za ureditev rek, cest, zemljišč 900.000 Din, za izboljšanje zdravstvenih razmer in preskrbo pitne vode 500.000 Din, za zavarovanje in urejevanje hudournikov 400 tisoč Din, za zaposlitev višje kvalificiranih brezposelnih 300.000 Din, za prehrano onemoglih brezposelnih in njihovih rodbin, skrb za otroke 600.000 Din, za prispevek k vzdrževanju javnih kuhinj in dobrotelnih naprav 300.000 Din.

IGNACIJ NAROB, TAPETNIK, GOSPOSVETSKA CESTA STEV. 16 (PRI LEVU).

RAZNO

Naša zimska obleka. Zrak, ki nas obdaja, je pozimi znatno hladnejši kakor poleti in zato hoče našemu telesu njegovo toploto odvzeti. Preveliko oddajanje toplote iz telesa pa nam ni prijetno, je to celo škodljivo in zato skušamo pozimi oddajanje toplote iz telesa omejiti. — Oddajanje in omejevanje oddajanja toplote iz telesa pa ravnamo s primerno obleko. Naše gosto telo je v zraku podobno peči, ki stoji na prostem: kolikor hladnejši je zrak okoli peči (telesa), toliko prej se peč ohladi, in kolikor bolj je zrak okoli peči vroč, toliko dalje ostanja peč topla. Po naravnem zakonu se skušata dve različni toploti vedno izenačiti. Oddajanje in omejevanje oddajanja toplote iz telesa ravnamo, kakor rečeno, z obleko. Če stojimo v sobi, kjer znaša toplota 15 stopinj, goli, in če postavimo, da znaša oddajanje toplote iz telesa v primeru 100, po-

Naš gospod župnik

Spisala Helena Haluschka. Iz nemščine prevedla Marija Kmetova

Z Zveličarjevega obraza so kapale deževne kaplje ko debele, debele solze.

★

Kdo bi si bil mislil, da se bo kdaj kaj takega pripetilo v tej mirni vasi! Nekaj, kar se še ni zgodilo, odkar pomnijo: — umor! Resničen umor ko po velemestih!

Da povemo resnico, je treba še dodati: skoraj bi bil umor! Še za las, pa bi se bil izvršil. Skratka, pomislite: v Lamottu je neki tihotapec z nožem planil na carinika! Dobil je rano na roki in še nekje, za kar pa moja dobra vzgoja nima imena. Ta bodljaj je bil odličen. Carinik ni mogel nikoli pokazati, kako je tam zadaj... Odtlej baje ne more nič več sedeti in menda še hodi težko. Vsem ljudem s pogorja Jura bi se zdela vsa stvar prav za prav smešna, vendar je bila resna. Rana na česni roki, roka v pentlji, ko kak ranjenec z bojščia! To ni karsibodi! Hrabri uradnik je hodil junaško okrog, vse lice mu je izražalo en sam prezir smrti! Vaske ženske so se mu sočutno nasmihale in onkraj mostu so mu bili moški nevoščljivi in mu kar niso mogli privoščiti te slave, da je bil v civilni službi ranjen za domovino! Najprej so hoteli moški vpričo žensk vso zadevo osmešiti, a ko so zvedeli, da bodo orožniki prijeli storilca, so se osramočeno umeknili.

Pomislite: častnik carinskega urada je prav zahteval orožnike! Torej je bila vsa reč presneto resna? Odsihmal se je zdelo vsakemu človeku, da je »skoraj umorjenec« carinik zares nevarno ranjen. Zlasti so bili preplašeni

onkraj mostu, na Francoskem, kjer so že pravili, da li bilo treba poklicati zdravnika. »Če je že hudo, naj bo zares,« so rekali ti vrli vaščani, ki niso poznali polovčarstva.

Zadeva se je reševala zelo zamotano. »Morilec«, ki so mu dejali »Makaroni« (tako nazivajo vse Italijane iz Tessina), se je baje utaboril v neki hribovski krčmi. Zanesljive govorice so povedale, da bo rajši postreljal vse vojaštvo skozi okno, kakor da bi se udal. Če bi bilo treba, da bi orožniki oblegali krčmo? Nekateri so priogovarjali, drugi ugovarjali. In še nekateri so govorili o strelskih jarkih in razstrelitvah! Ženske pa so se pričale, ali naj gredo orožniki peš ali na konjih? Vsi pa so bili te misli, da je reč nevarna. Celo naš župnik je dejal, da je. Glede orožnikov pa ni soglašal. Sploh mu take zamotane odredbe niso bile nikoli všeč. O pravem času neka batin, pa konec.

★

Prišlo je orožništvo: ljubezniv fant, malo čez dvajset let star, z bajonetom vrh puške, v visokih škornjih in s čelado na glavi. Na široko je stopal in strumno korakal po vaški poti navzgor in prizadeval si je, da bi bil njegov pegasti, mladi obraz čim strahotnejši in strožji. Solška mladina je bila vsa iz sebe. Orožništvo je bilo povabljen k župniku na kosilo. Hotelo je sicer, kakor je velevala dolžnost, koj oditi na človeški lov; a župniku se je posrečilo dokazati mlademu človeku, da se mora prej oteščati. Videl je, da ima dobro srce, in pri kosilu mu je prigovarjal in ga prosil previdnosti in potrpljenja. Slednjič ga je župnik pregovoril, da je smel celo sam iti z njim. Hotel je najprej sam govoriti z »Makaronijem«, torej z »morilecem«.

In zares je naš župnik odšel z orožnikom. Do gozda so ga spremljali njegovi zvesti pristaši in »La Peplec«, ki je ni bilo moči potolažiti. Vsi bi bili radi zraven,

PO DOMOVINI

Velike verske prireditve

V nedeljo 27. avgusta bo v St. Jerneju evharistični dan za fare Bučko, Kostanjevico, Rako, Širocjan, St. Jernej. Na predvečer bo po vseh župnijah in podružničnih cerkvah slovesno zvenenje, po hribečkih pa zagore kresovi. Nedeljska slovesnost se bo vršila na prostem, kjer bo postavljen oltar in tudi določen prostor za posamezne fare. Pri sv. maši in blagoslovu je skupno ljudsko petje. Pri procesiji pa pojejo cerkveni zbori evharistične pesmi. Spored: Ob 10 se prenese Najsvetejši iz cerkve na pripravljeni oltar; takoj po prenosu Najsvetejšega govor presvetlega knezoškofa dr. Gregorija Rožmana in sv. maša. Po sv. maši drugi govor. Govori g. dekan Jos. Anžič. Vsa množica potem zapoje »Povsod Bogat« s spremljevanjem godbe, nato se razvije procesija z Najsvetejšim, ki se prenese po končanem sprevodu v cerkev. Da bo vzor za red pri procesiji naj se vsi ravna po navodilu reditelja. Lepo bi bilo, ko bi se zbralo tudi nekaj narodnih noš. Je sicer pri nas težko, pa vendar kar imamo pokajimo, da bo sprevod čim lepši.

Vačnemu pospeševalstvu dobrega tiska.

(Bukovšica nad Skofjo Loko.)

Dne 23. julija 1933 smo imeli lepo slovesnost. Ta dan je praznovan naš g. župnik in duhovnik 40 letnice mašništva. Sicer mu nismo priredili nobenih podobnic ali kaj podobnega; gospod župnik bi v svoji skromnosti gotovo odklonil kaj takega. Pač pa smo se zbrali v cerkvi pri popoldanski službi božji, kjer smo se z molitveno uto in zahvalno pesmijo skupno z gospodom župnikom zahvalili Bogu za vse preteklo in priporočili za prihodnje. Prav je, da se tudi »Domoljub« spomni g. jubilarja, ki je vnet pospeševalci dobrega tiska in vzor gorečega in skrbnega dušnega pastirja. Bog ga blagoslovljaj in čuvaj še v naupju in mu daj dočakati še druge jubileje. — Da je pri nas zelo zdrav kraj, sprjčuje to, da smo imeli letos šele enega mrlica, pa še ta je prastovoljno šel v

Katoliška akcija priredi v nedeljo 27. avgusta na Trški gori pri Novem mestu za moše in fante novomeske dekanije božjo službo z verskim zborovanjem. Ob 10 sv. maša s pridigo (govori g. prošt Cerin), po sv. maši zborovanje na prostem. Pri tem zborovanju govori predsednik in tajnik škofijskega odbora KA g. dr. Miha Krek in bogoslovni profesor dr. I. Fabijan. Po zborovanju bodo pele litanije Matere božje z blagoslovom, nato razhod. Pri božji službi ljudsko petje. — Može in fante novomeske dekanije na Trško goro iskreno povabljeni in srčno dobro došli!

V nedeljo, dne 3. septembra 1933 se vrši v Trebnjem evharistični shod za temeniško in mirenško dolino. Spored je sledeč: Ob 10 jutraj na prostem govor, nato sv. maša, za njo še en govor. Popoldne ob 1 govor za moše in fante v Domu, za žene in dekleta pa v dekanijaki cerkvi. Po govorih se vrši procesija z Najsvetejšim, nato pa bodo za sklep pele litanije Matere božje z blagoslovom.

večnost, dalje da imamo okrog 25 ljudi, ki so že prekorajili 70. leto, kar je lepo število za župnijo, ki šteje le nekaj nad 400 duš. — Pred kratkim se je pojavila tukaj neka mlajša ženska, ki je nabirala prispevke za misijone. Ni se pa mogla z nobenimi listinami izkazati, da je za to od koga pooblaščen. Bodimo torej v takih slučajih previdni!

Blagoslovitev novega križa (Blagovica)

Na Veliki Smaren popoldne smo imeli lepo zamisljeno slavnost, katere se je udeležila skoraj vsa fara. Navzoči so bili kar štirje duhovniki, moravški g. dekan in poleg domačega gospoda tudi g. župnika iz Češnje in St. Ožbolta. Po tepega nagovoru izpred oltarja je g. dekan najprej sprejel 13 deklet v Marijino družbo, nakar so se vršile pete litanije Matere božje. Po tej slovesnosti v cerkvi se je razvil

Kadar gre za zavarovanje, potem udano iz domača slovesna

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

Zavaruje: požar, vtoni, nevarnosti, jamstvo, steklo, avtomobile, zvonove, življenje na vse možne načine in posmrtninsko zavarovanje. Karitas.

Pojasnila dajejo zastopniki, ki so v vsaki fari, ali glavni pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 19

sprevod okrog cerkve na pokopališče k blagoslovitvi novega pokopališkega križa. Novi križ, ki res lahko služi v ponos župniji in v kras tukašnjemu pokopališču, je izdelal kamnosek Vektorac iz Kr. staro telo Kristusovo pa je umetniško prenovil znani domači strokovnjak Matiček iz Žirov pri Krašnji. Pred križem, ki je bil za to priliko lepo okrašen, je g. dekan imel ganljiv in pristen govor, katerega so navzoči pozorno sledili. Po govoru je izvršil blagoslov križa po novem slovenskem obredniku. Ljudje so pazljivo zasledovali obred, ko so slišali, s kako lepimi besedami sveta Cerkev časti sveti križ, in katerem je Kristus odrešil svet. Novi križ še dan napis: »V spomin 1900 letnice našega odrešenja 1933.« Ta napis naj bi bil vsem opomin, da smo le po svetem Križu odrešeni in da le po križu pridemo do zmag. Za zaključek je domači cerkveni zbor zapel za to priliko primerno pesem: »Kraljeva znamenja, križ stoji.«

Vahilo k blagoslovitvi novega oltarja.

(Sv. Jakob ob Savi.)

Naznanjamo, da bomo imeli v nedeljo, dne 27. avgusta 1933 Marijansko slavnost: blagoslovitev novega Marijinega oltarja in Marijinega kipa. Vabimo vse okoliške Marijine družbe, da pridejo z zastavami. Vabimo pa tudi vse, kateri le morejo priti. Dobrodošle bodo tudi narodne noše. Na sporedu je tudi procesija s kipom Marije, pri kateri bo igrala salezijanska godba v Rakovniku. Začetek slavnosti bo ob 3 popoldne. Prihite v obilnem številu!

Slovo gospoda kaplana (Vrhnika)

Te dni se je od nas poslovil g. Ignacij Skobe, vrhniški kaplan. G. kaplana gotovo ne bo pozabili Prosvetno društvo, katerega predsednik je bil nekaj časa. Največjo priljubljenost pa si je pridobil po

zlasti še »La Pepiet«. Toda prečastiti je to strogo prepovedal, saj je pravilno menil, da bi se utegnile res kaj pripetiti, če bi se moral udati Italijan sprčo take množice. »Torej »La Pepiet«, nikar se ne cmeri, usekni se in hajd nazaj!

Če bi šlo vse po sreči, bi morali biti župnik, ujetnik in orožnik do večernice doma.

Pomislite, do večernice!

Pa je bila že skoraj noč in o župniku in orožniku ni bilo ne duha ne sluha ne vida. »La Pepiet«, župan in vladarica so namesto župnika ko nori zvonili Zdravo Marijo.

O! Tedaj niso le svečano molili za dober večer! Rotili so nebesa, burno zahtevali pomoči! A nebo je molčalo. Nihče ni odgovoril. Župnik se ni vrnil. Ne zvečer, ne ponoči, niti ne...

Na polnoči je šlo, ko sta se odpravili dve, do zob oboroženi rešilni skupini na pot. Francosko je vodila vladarica, nečno in junaško ko Devica Orleanska. Svicarsko pa »La Pepiet«, razlagajoč in tulač ko derviš. Pa niso našli ničesar takega, kar bi bilo podobno kakemu župniku ali orožniku.

Zgoraj v krčmi, kjer je vse mirno počivalo, so zvedeli, da se je župnik zvečer dolgo pomenkoval z ujetnikom in da so z orožništvom sedeli v stibeleu in da so nato vsi odšli prav mirno, celo veselo v dolino. Kaj se je zgodilo spotoma? Bodi tako ali tako, takemule »Makaronijac« ni dosti zaupati.

Sonce je že pripekalo, ko so se rešitelji po rosnih travnikih bližali vasi. Vsi so bili neprespani, resni, nemi in so povešali orožje.

A kraj gozda je »La Pepiet« nenadoma obstala ko vkopana. Brez uma je nekolikokrat zakrčila z rokami nad glavo in se nato kar vrgla v precejšen jarek med gozdom in cesto.

Dragi moji, če verjameste ali ne: tam spodaj je pod toplo, seneno odejo spal naš gospod župnik! Z glavo se je tiščal orožništva in se blaženo smehljaj.

»Prečastiti« je vzdiknila »La Pepiet«.

Župnik jo je pogledal z enim očesom, pa je spet naglo zamislil.

»Strašno,« je zamrmral napol v sanjah. Orožništvo se je urneje dramilo. Najprej je zapelo veselo pesem in nato se je zagrohotalo. In dobri fant je hotel vse po vrsti objemati in je rekel vsakemu »brat«. Seveda, »La Pepiet« je prav odločno odklonila objem. Kot bi ga pičila kača, je začelo orožništvo robantiti: »

»Kje je moja čelada?«

»Tovariš, dežnik ti posvetim,« mu je svečano za-trjeval župnik, ki se je tudi že otajal. A orožništvo ni bilo zadovoljno z dežnikom; kar koj in precej je zahtevalo čelado in samo čelado! Fant se je rotil, da ne more brez čelade domov, da je brez čelade onečaščen, da bo ob službo, če ne bo čelade. Skoraj jokati se je. S silo so ga morali odstraniti; del rešiteljev pa je šel iskat čelado.

Pa je niso našli.

Spotoma se je orožnik bridko pritoževal: »Vse je bilo tako lepo, vse se je dobro izteklo, župnik je morilec tako lepo pihal na du-du, da — na dušo, morilec ni nič robantil, še trkal je z njim, dober fant je, pod pazduho so se sprevaljali — a spotoma se je bržkone izgubil s čelado vred.«

Povratak ni bil kar nič svečan. Brez ujetnika, brez plena — to ni bil zmagovalen pohod! Še nesrečno bi se končal, če bi ne bil župnik taka duša. A ta duša se je menda to pot preselila v »Makaronijac«. Ko je bil namroč spreved pred cerkvijo, je stal »morilec« pred vrati in je bil tak, kakršnega so poznali vsi še pred

tem: znaša oddajanje toplote, če smo oblečeni le v volneno jopico. Če pa oblečeno nad jopico še krajcjo, znaša oddajanje toplote le še 60, če pa smo oblečeni popolnoma, pa samo 33. Če smo torej oblečeni, oddajamo mnogo manj toplote in zato nam je toplo. Obleka zadržuje oddajanje toplote iz zraka. Obleka sama pa ne dela toplote. Obleka je le toliko topla, kolikor doli toplote od našega telesa. »Obleka« prezeba za nas,« je rekel učni naravoslovec Pettenkofer. Za zimo je najboljša obleka iz blaga, ki toploto slabo prevaja. Dobri prevodniki toplote nam toploto hitro odvezujejo in jo tudi hitro oddajajo.

Pameten ukrep. Na Madjarskem morajo tudi podčletja plinčasti svojim nastavljenim, če so poročeni, analitične doklade za ženo in otroke. V zadnjem času so pričela vsa podčletja sprejemati »amorožne« uradnike in niso dala dovoljenja za nastavljenim, da bi se poročili. S tem je bil vpeljan neke vrste erotičat za uradništvo. Na

malinjskih — pri otrocih Marijinega vrtca. Na Marijinega praznika 15. avgusta je popeljal svoje ljubljene in izlet na prijazno Zalostno goro pri Presorju, kjer so imeli Marijini vrtci vrhniške dekanije svoj labor in Materi tolažbo in miru. Z Vrhniške same so jih pripeljalo nad 100. Vsa čast in zahvala na tem prazniku vsem vernikom, ki so toliko žrtvovali, da so dali otroke in tudi nekatere odrasle popolnoma nasoljeni. S prisrčnim veseljem so odhajali domov, ker si je takega izleta. G. kaplan odhaja za župnika upravitelja na Rob. Naj ga Gospod še nadatje slišo blagosloviti!

Persko društvo.

(Saeberje—Zadobrova.)

Persko društvo Saeberje-Zadobrova lepo napoveduje. Zaenkrat tedno povečajo člani po svojem domovnem delu ves čas dovršiti doma. Saj vemo, da jih ni za javno hvalo, zato jih imenoma ne bomo naštevati. Rečeno je: vsi so zelo poživljenjski. Blagoslovitev in otvoritev doma se vrši — to ne pride kaj izrednega vmes — 10. septembra 1933. Področnost bomo še poročali. Ze danes pa želimo pevsko društva in okoličane.

Škol Marijinih vrtcev (Kopani)

V četrtak po Velikem Smarnu je prihitelo v garnetstvu svojih dušnih pastirjev okrog 400 dečkov in deklet Marijinih vrtcev z Grosuplja, Police in Zale na prijazni kopanski grič, počastiti nebeske Kraljice in ji priporočiti svojo mlado življenjsko pot. Pred župno cerkvijo na Kopanju jih je v imenu obranega domačega Marijinega vrtca pozdravil Završček Stanko. V cerkvi je imel najprej na zbrane misli prisrčen nagovor g. Anton Ravnikar, ekspat in Grosuplja, v katerem je vnel mladino k ljubavi in zvestobi do nebeske Matere. Pri vs. naši, ki jo je daroval g. Josip Solar, župnik iz Zale, so otroci glasno molili in navdušeno prepevali. V odzivu so nato použili svoje skromno kosilo, ki so ga prinesli seboj ter si krajšali čas z različnimi otroškimi igrami. Popolnite pred odhodom so imeli pete lavske litanije z blagoslovom, nato pa so prešli še posebej blagoslov za otroke po novem slovenskem obredniku. Vsi, ki smo bili priče tej lepi otroški slovesnosti, smo prepričani, da imajo naši otroci v Marijinih vrtcih varno zavetje in da užijejo v njih mnogo nedolžnega veselja, pa da je ta organizacija šolske mladine v veliko oporo staršem pri vzgoji otrok.

Počitniška kolonija »Salesijanskega mlad. doma«. (Kodoljevo-Moste.)

Na Otočec, na Otočec! — se je glasilo veselo vzklikanje moštanske mladosti dne 18. julija, ko je odhajala na enomesečno bivanje v ta izredno lepi kraj slovenske zemlje ob bregovih zelene Krke, malo več nego 8 km od Novega mesta proti Smarjeti. Srečna in vesela se je vračala ta mladina — 61 dečkov — dne 18. avgusta, a hkrati žalostna, ker je bila pač težka ločitev od tega zares divno lepega kraja, polnega zlatega solnca, sinjega neba, opojnega zraka, in tople vode v tem delu mirne Krke. Vodstvo »Salesijanskega mladinskega doma« za služi za poživljeno trud, ki ga je posvetilo koloniji, ne samo vso zahvalo, marveč tudi izdatno podporo, da bodo kriti vsi izdatki. Toda, kako naj se zahvalimo plemenitima dobrotnikom, gosp. grafu Margheriju — lastniku gradu Otočec — in blagi gospej soprogji za naklonjenost? Saj se jima ni moglo z besedami zahvaliti za vse, kar sta storila že s tem, da sta brez odškodnine dala na razpologo vse potrebne postore i. dr. Kar moremo reči v zahvalo je: Bog povrni! Zahvala gre pa tudi okoliškemu ondodnemu prebivalstvu župni Smarjeti in St. Petra pri Novem mestu, zlasti o.ema gospodoma župnikoma: Vovkotu in duh. svetin. Perkotu za vso naklonjenost, ki so je bili v obilni meri deležni Salesijanci in mladina. — Hvaležni Moššan.

Obnova podružnične cerkve. (Mirna peč.)

Pobožnost in pones naših prednikov sta postavila toliko cerkva v preteklih stoletjih, ki se belijo po naših slovenskih gričih. Zob časa jih gloda, zato je naša sedanja skrb, da ohranimo lepoto tudi naših mišnih podružnic. In za podružnico na Gotobinju v mirnopeški fari sta se zavzela z vso verno ondodna ključarja gg. Jerman in Erjavce, da sta kljub težkim denarnim stiskam, obnovila strop, ki ga je starost zrušila; bil je namreč pleten s protjem in ometan s prav bornim ometom. Prav mojstrsko je napravil strop domačin g. Janez Grandjič, oni ki je bil mojster pri gradnji stropa v župni cerkvi v Smarjeti. Zidarska dela pa je prevzel g. Krištof iz Mirne. Čast ključarjem in delavcem! — Kdo bi pričakoval, da ne bo naš znani Meden, pismonoša v Mirni peč več nosil posle, ko je 28 let meril ceno na kolodvor in nazaj. Umrl je za kapjo. Prejšanji dan vesel, drug dan med mrtvimi. Počivaj v Bogu!

Prijatelj gasilcev je umrl (Šmarje pri Ljubljani)

Ono soboto smo pokopali posestnika in udirarja Jožeta Hočvarja iz Ganje št. 7. Bil je dalj časa v Ameriki, kjer je pustil svoje moči, navzel se pa boleznijo, ki ga je spravila v grob. Bil je z dušo in telesom član takojšnjega gasilskega društva, ki mu je pomagal z besedo in z dejanjem. Menda ne bomo preveč rekli, če pravimo, da bi Šmarci danes še ne imeli tako ponesnega gasilskega doma, ko bi ne bil pokojni Jože prispeval prvi — z dolarji — za temeljni kamen. Vlada ni mogla iti mimo tolike nesebične požrtvovalnosti, pa ga je odlikovala s srebrno svetinjo. Gasilsko društvo samo je pa na odličan način pokazalo, kaj mu je bil pokojni Hočvar in kaj je z njim izgubilo. Ne samo, da so ga nosili k pogrebu, temveč so njegovo krsto poneli v Gasilski dom, kjer je ob mrtvaškem odru stala častna straža celo uro. Čast taki hvaležnosti! Družini naše najiskrenejše sožalje!

Naša stara garda. (Od Sv. Gregorija.)

Janez Rigler iz Praproč št. 2, župnija Sv. Gregor, obhaja v soboto 26. avgusta 1933 še čil in zdrav 80 letnico življenja. V Matevžev hišo, kakor se po domače pravi, prihaja »Domoljub« odkar izhaja. Pred 27 leti je sezidal slavljence pred svojo hišo lično kapelico v čast Materi božji. Od 12 otrok jih živi še pet omoženih hčera in dva oženjena sina. Ob 80 letnici imajo Matevžev oče edino željo, da bi jim Bog dal dočakati še tri leta, da bi mogli slaviti demantno poroko in sicer v družbi svojih otrok, številnih vnukov in pravnukov. Tudi »Domoljub« kliče: Na mnoga leta!

Nesreča se počiva (St. Jernej)

Oto nedelje se je pripetila hujša nesreča, ki je zahtevala življenje Cvitkovega očeta iz Mihovce. Mož se je vračal iz vinograda; ko je prišel na cesto blizu dirkališča, je prihitel avto. Cvitko je mislil, da bo mogel še priti čez cesto, pa ga je avto prehitel in udaril tako močno, da se je mož zgrudil in padel v nezavest. Udarec mu je prebil lobanjo. Še pri življenju v zadnjih dihih je prejel av. maziljenje. Večna luč naj mu sveti, domače pa naj tolaži Bog v njih bridki žalosti. — Preteklo soboto popoldne sta se peljale za vozu Piletič Franc in žena Anto-

pritisak javnosti je sedaj vlada odločno napadla proti tej navadi in več podjetij je bilo očitno kaznovanih. Ta ukrep vlade je javnost pozdravila in je gotovo za mesto, če pomislimo, da ravnatelj in upravni svetniki dobivajo na tisoče dinarjev nagrad, medtem ko hočejo podjela na ta način prihraniti malenkostne note.

Ki je predpostavne dobe. Na daljnem severu Sibirije, na polotoku Jemalu so odkrili Samojedi že pred dvema tisočletji pod večnim snegom in ledom orjaškega predpostavne krita. Žival je bila dobro ohranjena pod 2 metra debelo ledeno plastjo, da so Samojedi ves čas iz nje kuili svojo potrebo po maži za lov na lisice. — Pred kratkim je odkrila žival neka ruska ekspedicija v severno Sibirijo, oziroma član, zdravnik dr. Suhinski. Izrezal je iz nje nekoliko kosov kože in misli ter jih poslal v preiskavo laboratoriju moskovskega zoologičnega vrta. Moskovski znanstveniki so dognali, da je kit ležal že več milijonov let v svojem ledenem grobu.

zločinom: majhen, živahen, suh, šaljiv in zbadljiv ko iskra.

Vse, kar je res: imenitno šalo si je izmislil! Stal je »naréd«, držal desno roko ob čeladi, tiščal puško z bajonetom ob strani, se pačil in režal na vsa usta.

Orožniku se je zvrtilo.

»Se to,« je zamrmral, »še to...« in je buljil v puško.

Naš župnik se je do greha nasmejati, potepiljal »Makaronija« po plečih in dejal: »Ti si pa kavelj!»

Nato se je sklonil k vladarici in ji skrivnostno zašepetal: »Vladarica, povem vam, lamotski župnik ga ima kozarček preveč!»

Vsi so se zasmejali, celo vladarici so se pretegnile ustnice.

»La Pepie« pa je stala ob strani in je bila bleda, osramočena, vsa obupana. Nekaj se je strlo v njej. Jokala se je. Pa je naš župnik dvignil roko »La Pepie«, zadnji je bil!

★

In tako je tudi ostalo.

Nikomur se ni zgodilo nič žalega. Orožništvo se je »umeknilo« brez škode, carinski častnik je »umeknil« tožbo, carinski uradnik pa svoje rane. In »Makaronija« je »umeknil« tihočastvo.

Nekaj pa je bilo, kar se ni nikoli »umeknilo«; to so bile župnikove besede: »Poslednji kozarček preveč!»

11.

Clovek bi rekel, da je bila tista stara šklemfa, ki je oskrbovala promet med poslednjo francosko postajo in to zakotno vasio v pogorju Jura, še iz predpostavne dobe, če bi ne bila tako prenapeta, da se je sama premikala in se nazivala »avto«. — Na visokih kolesih in obilna ko gnojni koš je mogla ta šklemfa s pridom vzeti pod svojo streho kakih dvajset oseb in jih ni bilo

zato nikoli manj ko štirideset v njej. Pozimi je bila gnoča zaradi mraza in dolge poti seveda prijetna. Ta šklemfa je imela najboljši namen zbližati človeka s človekom. Kdor se je vozil z njo dve do tri ure tja do Bremoncourta, ni bo že verjel. Seveda, za ženske so bili zmeraj najboljši prostori na uslugo, in sicer — v naročju sedečih moških — o, prosim, nikari nič hudega misliti! Stati ni mogel nihče. Moški so sedeli na lesenih klopih in vsak je vzel v naročje svojo ženo, teto, sestrično ali kogarkoli že. Vsi so sedeli, kol bi imeli kol v hrbtu, nič ni bilo šušljanja, razgovorja so se glasno in naravno. Kadar se je moral naš župnik peljati na francosko stran, mu izjemoma niso dali nobene ženske v naročje. Zato pa je sedelo na njem dvoje, troje otrok in še so mu napravili kokiši, gosi ali košare z jajci — torej vse tisto, kar je bilo dragoceno in krhko. Ko je bil avto takole nagačen in je bilo šo polno priljage pod nogami potnikov, je pred odhodom zmeraj še zastakal šofer: »Joj, toliko je še prostora, pa nobenega stankla nikjer!»

Ze leta se je ponavljala ta šala, pa je še zmeraj učinkovala. Ze dva šoferja je avto obrabil, to doviti pa je živel še vedno in ljudje so se mu zmeraj smejali. akaj so se smejali, zares ne vem. Pa saj so se vsemu smejali: Ker je šklemfa tako poskakovala, ker se je tako nagibala, ker je tako ropotala — takle star avto je res špaseu! Skoraj vsi potniki so bili sami znanci, v to šklemfo ni nikoli vstopil kak tujec. Kdor si je hotel ogledati slavno cesto čez pogorje Jura, se je vozil z dragimi avtobusi, ki so prihajali Bog ve odkod in se prevažali čez mejo v neznane daljave. V Bremoncourtu se je tak avto ustavil le za nekaj sekund, da so ga pregledali cariniki. Nato je rekel »tef, tef« in je že odkuril s svojim dragocenim tovorom samih Američanov, Angležev, pa tudi Francozov. Kmetija se niso prevažali s takimi avtobusi; preveč so bili samoodini, ti kmetje...

nija iz Brežič domov v Gornji Mahorovec. Na oglu pri Lampetovi hiši se je konj hipoma prestrašil motornega kolesa. Udaril je Piletiča v prsa in mu nalomil dve rebri. Tudi žena je dobila nekaj poškodb, ki pa niso težke. Piletiča so odpeljali v bolnišnico v Novo mesto. Kakor čujemo, ne bo hudih posledic.

Jubilej.
(Konjice.)

Desetletnico neumornega, požrtvovalnega dela v korist najbednejšim, praznujeta č. s. predstojnica Benigna Cerar in č. s. Kordula. Vsakdo, ki le količičaj ob bližje pozna delovanje v bolnišnici, ve, s kolikšnimi težavami je bilo združeno dolgoletno delo č. s. usmiljenk. One ne vrše samo požrtvovalno službo v zavodu, temveč pomagajo ljudstvu tudi izven bolnišnice s svojimi bogatimi skušnjavami in naveti. Naj Gospod blagoslovlja prizadevanje častitih jubilejantki tudi v bodoče!

Smrti v tujini.

V Noyelles sous Lens dept. Pas de Calais je dne 10. avgusta v Bogu zaspał gosp. Justina Sterk, roj. Levičar, žena rudarja Josipa Sterka. Rajnica je doma iz ugledne krščanske hiše iz Sela pri Raki, okraj Krško. Stara je bila komaj 38 let in zapustila možu tri nedorošle otroke. V domovini pa žalujejo za njo brat in tri sestre, izmed katerih sta dve usmiljenki v bolnišnici. Ker je bila rajnica zelo skrbna in krščanska mati ter dobra gospodinja, je njena smrt povzročila možu in družini zelo hudo udarce. Bodi ji v tujini zemljica lahka. Mož, družini ter sorodnikom pa izrekamo naše sožalje. — V Lensu je umrl dne 6. avgusta Ivan Knez, doma iz vasi Magovnik pri St. Jurju pod Kumom. Bolehal je dal jlesa za jetiko. Naj v m. p.

stara stara gara.
[K dopisu od Sv. Gregorja.]

Drugo višarsko romanje

V soboto 26. avgusta odpelje poseben romarski vlak iz Ljubljane gl. kol. na Sv. Višarje. Topot poroma 968 romarjev in z njimi 10 duhovnikov na Sv. Višarje. Odhod posebnega vlaka iz Ljubljane bo jutraj ob 7.40, kamor naj romarji pridejo iz Dolenjske, Notranjske in kamniškega okraja. Vlak bo obstal na sledečih postajah: Višarje ob 7.57, Medvode ob 8.08, Retteč ob 8.17, Škofja loka ob 8.26, Žabnica ob 8.32, Kranj ob 8.43, Sv. Jošt ob 8.48, Podnart-Kropa ob 8.58, Otoče ob 9.04, Radovljica ob 9.17, Lesce ob 9.24, Zirovnica ob 9.35, Javornik ob 9.44, Jesenice ob 10.03, Kranjska gora ob 10.54. Prihod v Žabnico okrog 12. Takoj po prihodu vlaka se bodo napotili romarji na Sv. Višarje, kjer bo prilika za spoved. Zvečer ob 8 bo slavnostni govor kanonika dr. Klinarja, nato rimska procesija s svečami. Za prenočišče je na razpolago romarska hiša, kjer je do 300 ležišč, sicer priprostitih, vendar v slabem vremenu dobrodošli. Za posteljo se plača 2 liri. Po možnosti naj romarji denar menjajo doma. Sicer se plača lahko tudi v dinarjih, vendar je večjo vsoto dinarjev prepovedano vzeti s seboj. Naslednje jutro se bodo začele sv. maše že ob 4; ob 5 bo cerkveni govor in skupno sv. obhajilo. Odhod z Višarja bo okrog 8, odhod iz Žabnice okrog 12. Romarji naj nikar ne hodijo na svojo roko po drugih potih kot po romarski poti iz Žabnice na Višarje in nazaj. Psebnii vlak pride v Ljubljano v nedeljo 27. avgusta ob 16.31. Kdor se je prijavil in vplačal 65 Din, ta je prejel izkaznico, vozovnico in kontrolni listek; kdor pa še ni vplačal pa se je prijavil, naj dvigne izkazila in vplača 65 Din v četrtke. Na poznejša vplačila se ne moremo ozirati. Pripomnimo, da ima vsak udeleženec na podlagi »Putnikov« legitimacije za posebni vlak od vstopne postaje do Ljubljane in nazaj dvotretinski popust. Romarji naj zasedejo tudi nazaj grede ona mesta, ki so jih imeli tja gredo. Radi reda se je treba pokoravati navodilom rediteljev.

Franjo Neubauer:

Rudar

V mestu petje, godba, ples,
rádost zemeljskih nebes.
Hlastno pije hrepenenje
sladko zemeljsko življenje.

V sobi tesni bdi rudar,
petja, plesa ni mu mar.
»Vi le rájajte, vriskajte,
ali meni dela dajte!«

Za glasove bolečin
zbor ne vpraša vijolin
in za klic obupa besni
valček se ne zmeni plesni...

Glávo si rudar podpré,
v stenski križ pred sabo zrè,
moli malo, — več ne more, —
»Kristus, dosti je pokore!«

Esén:

Ciganka ob Krki

Domovala je v šatorih, v bajnih dolenskih hostah, kjer je tako tako lepo poletje kot nikjer na svetu. Smreke in hrasti krase ono zemljo, ki je podobna Primorski. Rdečih jagod je tam toliko, da jih niti cigani več ne marajo; male ciganke in ciganki so od njih vsak dan siti, kar mnogo jih še ostane za vaško deco. Včasih nabira ciganska in vaška otročad skupaj jagode ter se pomenjuje lepo med seboj po slovensko. Jurčkov je po hosti toliko da se ni bati krize. Cigani pa si pomagajo še tako, da ponoči krompir pobirajo po polju; dolenski kmet, dober po sreč, nekoliko zagodrnja, potem pa spet pozabi, kot na vrabce, ko odletijo s polja v svojo veliko božjo svobodo. Dolenjska, bodi zdrava, z bogom, nikoli več te ne bom videl, ne dobrih prijateljev kmetov, ne zidanic, ne cigankov ne bom videl. Tako hoče usoda, zvezde na nebu vodijo mojo pot, božja Previdnost pa je ustvarila zvezde.

1

Onega divnega poletja, ko sem bival ob Krki, sem spoznal ciganko Marijo. Pristal sem na neki postaji, kjer je izklesan kip boginje zdravilne vode. Ko sem pobilže pogledal marmornati kip, sem odmaknil oči. Tako nedostojnih kipov naj bi se na slovenski zemlji ne ustvarjalo. Saj to je kmetska zemlja in lepo kmetsko dekle, ki zajema z vrčem zdravilno vodo, bi moral upodobiti kipar. Ali naša doba pozablja na resnično dekleško lepoto.

Tam ob kipu mi je prišla ciganka nasproti: »Dobri gospod, dinarček!« Povedala mi je, da biva v hosti in to lepo z dolenskim povdankom.

Jaz sem sam potem bival tik one hoste, in večkrat mi je prišla še ponujat jagod, jurčkov, še večkrat pa beračit. Ko me je prosila kruha, sem ji dal, ko pa cigaret, sem jo zapodil. Ali ona ni zamerila.

Kar sem pa čul pozneje, me je presenetilo. Da je zaljubljen vanjo kmetski fant Andrej. Oni dan me je Andrej povabil v zidnico... »Andrej«, sem mu pogledal v oči, »Andrej«, razumem te, ali ti si edini sin v vaši trdni starodavni slovenski hiši? Mati bi postala žena tvoja. Ali veruj mi, kri ni voda, lahko bi ti zopet ušla v hosto. Hosta vabi, hosta je dom ciganov, hosta in cesta: težko da boš srečen, sicer pa ako to misliš, naj prestopi v katoliško cerkev.« Pa je odvrnil Andrej: »Lani je bil tudi tu neki pesnik, oni

pesnik, ki je opeval cesto in stepe... On mi je rekel, da je slovenski narod tako odporen, nesmrten, večni zato, ker so se ravno v Sloveniji križali narodi. Ako vzamem ciganko, se moj rod okrepi. Naša kmetska boječnost se bo združila z podjetnostjo in drznostjo, naša vaška malenkost s cigansko ljubeznijo do zemlje...« Čudil sem se kmetskemu fantu. Nisem mu več o tem črnil, on pa mi je natočil molče vina.

Tudi na Krki se kopajo... Pravijo da je Krka zavratna in zahrbtna... to ni res! Pustite vode, naj tečejo mirno dalje. Kaj jih motite v njih globočinah in vrtincah, o kopalci! Vroč poletni popoldan. Ciganka Marija je odložila na bregu bisago. Opravila se je za kopanje. Bila je sama, čisto sama, le črni metuljčki so se spreletavali na vodi. Postala je še za hip: On je kmet, bogat kmet. Oče ga ne bo nikoli pustil poročiti se s ciganko. Zakaj ljudje tako sovražijo cigane?? Saj morajo tudi oni živeti. Rojeni so v hosti in morajo živeti v hosti. Če so lačni beračijo, ker kopati zemlje ne znajo.

Marija je bredla po vodi in še je mislila. Nato je zmagala divja, ciganska narava. Drzno je plavala po najnevarnejši vodi. Pa je zakrlila naenkrat z rokami. Še se je borila z vodo njena možna narava, še se je voda penila. Nato je zavladala smrtna tišina, le tropa črnih metuljčkov kot da so pogrebeli je plavala nad vodo kjer je utonila ciganka Marija.

Andrejca ni bilo k pogrebu. Vsa vas bi potem govorila. Nekdo, ki je šel opolnoči mimo pokopališča, je pripovedoval, da je videl klečati moško postavo ob cigankinem grobu...

Radio

Vsaki delavnik: 12.15 Plošče. 12.45 Poročila. 13.00 Čas, plošče, borza. 19.00 Radio orkester. 21.30 Čas, poročila. 23.00 Konec. — Četrtek, 24. avgusta: 20.00 Slovaška ura. 20.30 Prenos koncerta opernega orkestra iz Rogoške Slatine. 21.35 Pevski koncerti. 22.00 Glasbeno-gavella. 22.15 Radio-jazz. — Petek, 25. avgusta: 20.00 Slike iz narave. 20.30 Prenos iz Belgrada. 22.30 Plošče. — Sobota, 26. avgusta: 20.00 Pregled zunanjih političnih dogodkov. 20.30 Pevski koncerti g. Sv. Banovec. 21.15 Harmonika solo, g. Stanko. 21.45 Radio-jazz. — Nedelja, 27. avgusta: 8.15 Poročila. 8.30 Gimnastika. 9.00 Versko predavanje. 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 10.00 Veterinarska razstava. 10.30 Ročno in umsko delo. 11.00 Radio orkester. 12.00 Čas, plošče. 15.00 Kmetijska ura. 15.30 Operetna ura. Izvajata ga. Spanova in g. Povhe. 16.30 Radio orkester. 20.00 Pevski koncerti g. Pavla Grbe. 20.45 Šramel kvartet. 21.15 Radio orkester. — Ponedeljek, 28. avgusta: 20.00 O kužnih boleznih prešičev. 20.30 Mladinske skladbe na klavirju izvajata dr. Svara. 21.00 Slovenski vokalni kvintet. 22.00 Radio orkester. — Torek, 29. avgusta: 20.00 Nosemi — kužna bolezen čebel. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.30 Plošče. — Sreča, 30. avgusta: 19.00 Otroški kotiček. 19.30 Plošče. 20.00 O kontroli mleka. 20.30 Samospevi gđ. Megle in g. A. Dermota. 21.45 Radio orkester. 22.30 Angleške plošče.

En milijon romarjev je obiskalo nemški Trier, kjer je razstavljen plašč Kristusov.

60.000 ovac so zažgali kmetje v Južni Ameriki, samo zato, da bo volna obdržala visoko ceno. Skandal!

Za 5 odstotkov so povišali plače rudarjem v poljski Dobravi in Krakovem.

Ste oproščeni. Narednik je kaznoval vojaka, ker je prišel pozno z dopusta. »Zamudili ste 24 ur, mu je rekel, in zato boste morali prav toliko časa sedeti.« — Vojak: »Gospod narednik, javim pokorno, doma so mi dali za vas pet kilogramov težko gnoj!« Narednik: »Potem ste oproščeni... S tako težko gnojto res niste mogli hiteti...«

Kmetovalec – čevlji zate in za Tvojo družino!

19.-

Vrsta 4431-00

Za Vaše otročičke to lahke čevljičke iz sivca, črnega ali rjavega platna z gumijastim podplatom. V njih se lahko otroška nožica razvija popolnoma normalno.

49.-

Vrsta 3461-00

Visoki, skoraj neraztrgljivi čevlji s podplati iz krupona. Vaši otroci bodo zadovoljni, ako jim kupite te dobre čevlje. Vi sami pa boste srečni, ker bodo Vaši otroci dobro obuti.

45.-

Vrsta 3162-00

Evo visokih čevljev za vsako delo in štrpale. Iz masnega usnja z močnimi gumijastimi podplati. To so čevlji, ki Ti povsem ustrezajo in ki so pri tem zelo poceni.

49.-

Vrsta 3922-02

Najboljši in najpraktičnejši čevlji za nemirne dečke. Iz dobrega rjavega boksa z elastičnim gumijastim podplatom.

69.-

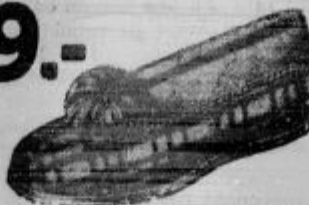

Vrsta 5642-38

ZA DEKLICE – udobne fleksibilne čevljičke, kombinirane, iz rjavega boksa ali laka, za vsako priliko.

OTROŠKE NOGAVICE:
visoke bombažaste Din 8.-, 10.-, 12.-
kratke iz sukanca Din 7.-, 9.-
dokolenke Din 10.-, 12.-

29.-

Vrsta 7045

Gospodinje, edino-le v naših cenovnih copatah boste imele dober in ugoden počitek. Kadar pridete domov, sesujete čevlje in zamenjate jih s copatami.

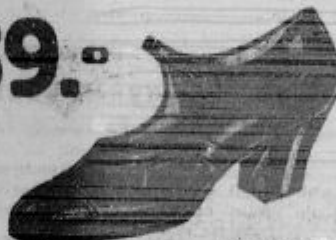
69.-

Vrsta 3925-05

Udobni polčevlji iz močnega in trpežnega boksa z gumijastim podplatom. Za vsako gospodinjico in gospodarico, ko gre na trg. Ravnotake imamo tudi na sponko.

89.-

Vrsta 2945-11

Okusni čevlji, ki jih obujete, kadar greste v mesto ali o praznikih. Izdelani so iz boksa z usajenim podplatom in polvisoko peto. Praktični, elegantni in poceni. Lakasti Din 99.-

Vrsta 3165-00

Čevlji za vsak štrpale iz masnega usnja z močnim gumijastim podplatom

69.-

Ženske nogavice:

iz sukanca Din 9.-
iz bombaža Din 15.-
svilene . . . Din 19.-

Moške nogavice:

bombažaste . . . Din 5.-
svilene . . . Din 7.-
flor Din 10.-

29.-

Vrsta 4435-00

ZA GOSPODARJA to udobne in lahke čevlje za počitek, ko dovrši svoje težko delo.

39.-

Vrsta 4467-29

Poljedelec, to so čevlji, v katerih ameriški kmetovalec izvršuje vsa svoja dela na polju in doma. Izdelani so iz prvovrstnega materiala z gumijastim podplatom.

79.-

Vrsta 0167-00

Bakandže iz masnega usnja z močnim vulkaniziranim gumijastim podplatom. Primerne za delo na polju, sgradbah, cestah in za vsak drugi štrpale.

89.-

Vrsta 1937-29

Iz močnega boksa z elastičnim gumijastim podplatom. Za vsakdanjo uporabo, rjavi ali črni.

Plata